

אָפּוֹי

א

מקבץ מוֹלֵלִין

איש היתה וקנה. הוי לה פֿעד נינים
פֿשֿתֿתֿקה מוֹלֵלִין לי אגרת
פֿעצֿם פֿתֿבֿרֿידֿה. וְהִיא מִמֶּנּוּ פֿוֹנִים.
וכה דפֿידה אלי מִגֵּל פֿוֹנִין וְכָל פֿוֹתֶרֶת:

אמֶה וקנה מאד. אַלֶם פֿוֹכֶת אִבּוֹת
הוֹלֶכֶה עוֹד הַתִּפְּלֵל בִּפְקֶד וּבִעֶרֶב;
וּבִזְכּוֹת אִמּוֹת עִיִּיךְ לֹא פֿבוֹחַ
וְעוֹד בְּלִי מִשְׁקָפִים הִיא סוֹדֶנֶת עֵרֶב.

וְנִם לְצוֹן חֲמִידָה: פֿרוֹדֶה הָשֵׁם לִי אֵין בִּפֶּה
אֵין שֵׁן אִחַת מִזְכּוֹת;
אִתָּה יוֹדֶעַ בְּנִי מַה פֿשֿדֶּר פֿלֹא וְהִי? —
כִּי בָּלֹן נִשְׁרִי. מִלֵּבֵד אִחַת מִסִּרְכֵּת.

בֶּן בֶּן וקנה אמֶה. אַלֶם תּוֹדֶה לֹא
פֿעִנִי אֶדְקֶה תִּמִּיד אֵין סוֹדֶת;
אֵין צִקֵּן לִחֲשִׁי הוּא: אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל
וְלִהְיוֹת עִמָּה בְּאֶרֶץ הַמִּשְׁמָחָה.

לְהוֹצִיאוֹת הַדֶּדֶךְ? אִמְבּוֹד הַמִּשְׁמָחָה.
מִתְּנֵת אִמִּי. לְכַלְאֲתִי וּפִנֵּה לְצִקֶּת;
וּדִא־יִדְאִי. הִלֵּכַ בּוֹאֵב מֵאֵד וּמֵאֵד.
אֵין מַה פֿוֹדֶה? תִּסְלַח אִמִּי וְלִי הַצִּדִּיקֶת.

פֿתֿחֶם־בֶּן. בְּנִי. שְׂלֹא תוֹכֵל לְכַלְאֲלִי בִּקְבוֹד.
וְעוֹד מִשְׁפֶּד בְּאֶרֶץ וּבֵית לֹא בְּנִית;
אֱלֹהִים יִעוֹד! כִּי כָל הָאָרֶץ לֵט בֵּית. בֵּית אִבּוֹת —
הִלֵּא קִרְאֵת. קִרְאֵת וְשִׁנִּית.

הַלְהִיבֵנִי שְׂשֵׁה בֵּן יָגֵר. חֲכִיב.
הַכְסִיחֵנִי פָּעֵם. וְאִם לֹא אִשְׁעָה - פָּעִמִּים;
זֶה מִה בְּלִתָּה נִפְשִׁי לִהְיוֹת פֹּדִים בְּחִלְאֲרִיב
וּבְחִשְׁשֵׁה בָּאֵב - לִכְבוֹת בִּירוּשָׁלַיִם.

כִּד בְּחִבָּה אֲמִי בְּעֵצִים בְּחִבְיָה.
וּמִכֵּן מֵאֲלִיז - בְּלִשׁוֹן יְהוּדִית מְרִבְרִת;
וְאִי מִרְעִים חֲפָשִׁי הִתְנַחֲמִי לִכְבוֹדָה.
נִחָא בְּחִרְחִים. כִּי הִיא הִתְנָה מְשֻׁבְּרִת.

ב

סוּתָה בְּאֶרֶץ

בְּעֶרֶב יוֹם מִנְחָה. בְּשִׁשְׁשֵׁה חֲמִישֶׁה
וּמִסְלֵאֲכֵתֶם שְׁכַחוּ אֲדָם גַּם אֱלֹהִים -
הַחַל מְשֹׁר נֹסֵר עַל פְּנֵי הָאֲרָצָה
וְנֶחֱן חֹמֶם בְּמִטְבּוֹאִים.

בְּעֶרֶב יוֹם מִנְחָה. עִם מֵלֶאכִי שְׁלוֹם
וְעִם לִבְלוֹב גְּרוֹת שְׁבֹת -
דִּלְחָה שְׁקִיפֹת עֵינֵי הַיָּגֵלִם
וְהַנְּחִירֵי שְׁמֵי אֲכֵנִי בְּרִקְתָּ.

בְּעֶרֶב יוֹם שְׁבֹת. בְּרֶן שְׁפִתִי כָּל דִּי:
לְכָה דוּחִי לִקְרֹאת בְּלָה -
אֲנִי וְאִדִּי עִמִּי. מֵאֲדוּחֵי וּמֵאֲדָה.
רֵאִיתִי אֱלֹהִים עוֹשֶׂה בְּהִנְחִיתִי בְּלָה.

וְכָל הַלֵּלָה הִיא חֲמִשֶׁה. עֹר. נֹסֵר.
וְכָל הַלֵּלָה עַד סִים.
וְכָל הַלֵּלָה הִיא קְרוֹב גַּם לִי קְרִיבָה בְּשׁוֹר
מֵלֶאכֶר הַמָּוֶת - כִּי קְרוֹב הִיא מֵרֵאשִׁיתִי הָאֵם.

הַבְּקָר אִדִּי - וְנִחְמָה עַל שְׁפִתֵי הַמָּוֶת
עֵצִית רֵבֶת עֵצִי וְאִתִּי רֵבֶת הַשְּׁכָל:
בְּרִד גַּם בְּנִי: בְּרִד בֶּן אִמָּה
עַל מִת אִמָּה לֵאמֹר בֶּת יִחְזָקָא.

והיה זה בשמח בבקר, בשעה שש
בשפרכתי את נדון;
ולאורו של יום שביעי חביתי אם קרה קשש
ונשמח כל ימי נדמה לי, ונחפה בלך הפדון.

ג

הנדשה

מה קבלתי מאמי?
השנים המגנן;
וסוד דה אנוש
מבן ולא מידן.

מה קבלתי מאמי?
המכל המאמר;
הבעם הרחוקה
הצער המאמר.

מה קבלתי מאמי?
המגן המועש;
ולועק המאב
ולשחק מאש.

*

ועוד ידעתי מאמי:
"מחור-תפלה" ישן,
המספיק רחמים
ומחמד עשן.

*

ועוד ידעתי מאמי:
עשיריח רבה;
שיר ליום הנה
ושיר ליום הבא...

אורי 23 ג'ני' 2017 חרץ שחר מן הביט"

נתיקת אפי את גדה על שכמי בראשונה
באשר אין שום אשה אשה כתיבה שם גדה
מלבד יד נאום ונחמה אשר אין סלכיהו
ותמיד את תמיד ומה נעים בשחון
במחלת תודך לבנה קיחה נאצא
למחוסת עולם קל-מים - נאיננו רוצהו
נבט תנקה את בליל נפרדה:
פרדה ראשונה אין גלמה בפרדות
בה סוד פרע ראשון וארסת נרעיות..

רחוב הנגה

לילה אחד, התקף מתאמי - קולות הרעש שלה בתור האשפזה -
כאלו נוסעת את נשמתה בתוהו - צויותות וקרא אום פורן
מפיה - מי שלשול מתפוצצים מתוך אחריות - על ארבע לפני
בית העם - שמו חרם בין רגליה - נותרה מעטלת משימה את
מדרגה על רצפת האריחים הפורקה בצומתה השחורה -
לא מעלפת -

בגיל ארבעים, וידי רגלים תפוחים, צירפה, שמנה, נדונה לאבדון.
מסתמרת מחוץ לזלת הדידה ליד הפעלית קוראת לפשטרה,
צורתה לידתה רוח שתבוא לעזר -

פעם נעלה את עצמה עם מער או יוד - אפשר היה לשמץ אותה
משמעת בקטעות עליה הכיור - לי פרץ דרך זלת הנכבית
הנכונה יום, משכנו אותה החוצה לתור השנה.

אחר כך שפטה חדשים אותו חרף - טיילים, לבדה, בסביבה בפרוץ,
אראה את הדיילי וחדא - שברה את ורודה, נפלה ברחוב
מכסה ברח -

התחילה מתכננת בריחה מקומות הרצח הפינגסי העולמי - אחד כך

מגישה לי בינתיים צלחת דג קר - פרוט מי קצוץ שנשטף במי
ברו - עגבניות מעלות ריח חשוד - מזון בריאות בן שבע -
סלק מגרד וגור עם מיץ מקללק, חם - אכל דוחה ופגום יותר
ויותר - לפעמים אני לא מסגל לאכל מרב געל - חסד גדיה
מדיף את סרחונה של מנהטן, מדיף ריח טרד, תשוקה לרצות
אותי, דג קר שלא בשל דל - אדם חור ליד האדרות, הריחות
שלה - ורצתים קרובות צירפה בתור, כך שאני מביט מלי, או
מדפדף בספר מתעלם ממנה.

פעם אחת חשבתני שהיא מנסה לפתות אותי לדפס אותה - מפלרטטת
לעצמה עליה הכיור - התפרקה על הפטה העגבנית שפלאה את
מרבית התור, שפלקה משללת מעל לידתה, מפל גדול של
שער, צלקות נתונים, בלוטת הלבלב, פצעי בטן, הפלות,
תוספתן, תפרי חסכים ששקעו בשמן כמו רכסנים עבים
מפלצתיים - ששמים ארצות מסמרטות בין רגליה - מה, אפילו
ריח של פירענות היה לי קר - אחר כך נתמלאתי קצת
בחילה, לא הרבה - זה נראה אולי רציון טוב לנפוח - לדעת
את מפלצת רחם הבראשית - אולי - בדרך זאת, האם הייתה
עושה מה ענקי היא ושיקה לקטוב.

יתברר, וישמעת ויתפטר, ויתרום, ויתנשא ויתנדר, ויתעלה,
ויתחיל, שטיה ואנשא בריד הוא.

בעולם שאותו ברא לרצונו יתברך וישמחה יתגדל ויהלל ויפאר שמו
 של הקדוש ברוך הוא!
 בבית שבנימאק ברוך הוא בבית המשפיעים ברוך הוא בבית הפנות
 ברוך הוא
 ברוך הוא במשכב וקר! ברוך הוא בשגשגון הדיקה! ברוך הוא בפדו!
 ברוך הוא בספר ובספרים!
 ברוך הוא השוכן בצל! ברוך הוא ברוך הוא
 ברוקה את נעמי בדמעות! ברוקה את נעמי בתרדמת! ברוקה ברוקה
 ברוקה במתלה!
 ברוקה את נעמי בבתי חולים! ברוקה את נעמי בבדידות! ברוך הוא
 נצחונות! ברוכים הם סורגים! ברוקה בדידות שנותנת האחרונות!
 ברוך בשלונות! ברוך השקצ שמתנה! ברוקה צמימת צינוד! ברוך רוח
 לחייה! ברוכות ירכיף הנבילות!
 ברוקה את נעמי בפתות! ברוך הוא הפנות! ברוך הוא הפנות!
 ברוך הוא הפוליד את כל העצור לשמים! ברוך הוא באמריית!
 ברוך הוא הפקים שמים בחשוד! ברוך ברוך ברוך הוא ברוך הוא
 ברוך הוא הפנות על ראש גלגל

עזיג נמ סן

זה הנה מעוני הראשון
הוא הנה מעגל כל
לא אחת אני מדפדף לי
מה יכלתי להיזות -

הרגלים על לבך אפא
הפרקים צמחות לכבוד
הידים לופחות את המעלה
המובילה אל בקור

גבי מעקל כבד
אני מלאות עיני ריקות
מצנף כל כלי מחות
ראשי יוצא כמעט מנופך

לא אחת אש נדה
חשמה את אפליתי
ועוד בגלגלת הרפיה
ובעטתי בלבך

השורר הנדול של פתח
התבונן אז בזוזה
מרב ישרים נבועתי
ואת העפתיני בדםך

מצחי עוד מגדו
מן הנחישות של אבי
לפה צריך לתת
שיחוקי אותך כדך

אלו יכלתי לפתח את הפה
הייתי נישק אותך
אלו יכלתי לדבר או
הייתי אומר:

לשואל, אני לא רוצה להיותי

צזיה בני ציבו

אני שב למלים, מנסה לומר

אני שב למלים, מנסה לומר
איך מי שהביאני לעולם
עזב אותי כאן לנפשי.
לא מראות בענן, לא אש מתוך אש,
רק החיה הזקנה בחיית.

נמוך עומד הבנין
בין בנינים קטנים,
אמי בו, פתהליך מפרט,
משיכה את נפשה ואיננה
יודעת למי.

הקנית לי פח דבור
המגונן על כל היקר לי,
שאיני מבקש להחביא עוד.
אבל אינני יכול להגיד אהבה
ולא מסגל לפרש
חמדה לא קשורה בבשר.

ראי אותי באזלת ידי,
בגוף מולך כשמחשיך החוד,
מקנה לך מראה אחרון.

מלמדני מה נואש הדבר
לשרות עם החיים.

כשהגיע אל הדלת פתחה לו אותה האם והתנפלה אל בין הרועותיו. ואז, בכל פעם ששבו להתראות, היתה נושקת לו פעמיים שלוש, מאמצת אותו אליה בכל כוחה והוא הרגיש על הרועותיו את לחץ צלעותיה והעצמות הקשות והבולטות של כתפיה הרועדות מעט, ונשם את ריחו הענוג של עודה, שהזכיר לו את המקום ההוא מתחת לפיקת הגרגרת, בין שני מיתרי הצוואר, שלא העז עוד לנשקה שם, זה המקום שבילדותו אהב להריחו וללטפו בפעמים הנדירות שהיתה מושיבה אותו על ברכיה והוא העמיד פני נרדם, אפו משוקע בגומה הקטנה ההיא שריחה היה לו ריחם - הנדיר מדי בימי ילדותו - של הרוך והחיבה. היתה נושקת לו ואחר-כך מרפה ממנו ומסתכלת בו, ושבה ואוחזת בו ונושקת לו עוד פעם אחת, כאילו, אחרי שמדדה בתוכה כמה אהבה היא יכולה להרגיש כלפיו או להראות לו, החליטה שעדיין לא מלאה המידה. "בני", היתה אומרת, "היית רחוק". ואז, מיד אחר-כך, היתה פונה לאחור ושבה ונכנסת לדירה והולכת ויושבת בחדר האוכל הנשקף אל הרחוב ונראה היה ששוב אינה נותנת עליו את דעתה וגם לא על שום דבר אחר, ולפעמים אף היתה מסתכלת בו במבט מוזר, כאילו עכשיו, כך בכל אופן נדמה לו, הוא מיותר ומפריע בעולם הצר, הריק והסגור שהיא חיה לו בו בגפה. וביום ההוא אפילו היה לו הרשם, אחרי שהתיישב על-ידה, שיש לה איזו דאגה בלתי נראית הציצה מפעם לפעם, בגנבה, אל הרחוב, במבטה היפה האצל והבהול, שנרגע אחר-כך כששב ונפנה אל ז'אק.

קורמרי הבית על אמו: יושבת לה
במצודת לפני החלון על הכיסא הלא-נוח הקבוע שלה [1], בחולצה פשוטה אפורה מעוטרת בצווארון לבן, גבה שחוח במקצת מן השנים אבל אינו מבקש לו את תמיכת המשענת, כמות-ידיה שלובות לה על ממחטה קטנה ומזמן לזמן היא מגוללת אותה לכדור באצבעותיה התפוחות ואחר-כך שוטטת אותה בחיק שמלתה בין כפותיה הדוממות, ראשה מופנה מעט אל הרחוב. עודנה כמו שהיתה לפני שלוש שנים, והוא שב ומצא, מאחורי הקמטים, את אותן הפנים הצעירות באורח-פלא, את קשתות הגבות החלקות והמלוטשות, כמוטבעות במצות, את האף הקטן הישר, את הפה שעודנו חטוב, על אף כיוצן של זוויות השפתיים על השיניים התותבות. אפילו הצוואר, שמקדים כל-כך להישחת, שימר את צורתו למרות מיתריו שהתעבו והסנטר שרפה מעט. "היית אצל הקסר", אמר ז'אק. היא חייכה את חיוכה, חיוך של ילדה קטנה שנחפסה בקלקלתה: "כן, נכון, לכבודך." תמיד היתה גנדרנית לפי זרכה, הכמעט לא מודגשת. וככל שלבושה היתה בדלות, דאק לא זכר שראה

אותה מעודו בבגד מכוער. אפילו עכשיו נבחרו הבגדים
 האפורים והשחורים שעליה בטוב-טעם. זו היתה מסורת
 במשפחה, שכניה חיו תמיד בדוחק ובעוני - חוץ מכמה
 דודנים שהתבססו קצת - ואף-על-פי-כן כולם, בייחוד
 הגברים, הקפידו, כמנהג ארצות הים התיכון, על כותנותיהם
 הלבנות ועל קמט הגיהוץ במכנסיים, והיה טבעי בעיניהם
 שהטיפול הלא-פוסק הזה בבגדים - שהרי המלתחה היתה
 מצומצמת מאוד - ייוסף לעבודתן של הנשים, האמהות
 והרעיות. גם אמר" היתה סבורה תמיד שלא די שהיא מכבסת
 ומנקה בבתי זרים, וז'אק, ככל שהגיע זכרונו, ראה אותה
 תמיד מנהצת את זוג המכנסיים היחיד של אחיו, וגם את
 שלו, עד שעזב את הבית והרחיק אל עולמן של נשים שלא
 מכבסות ולא מנהצות. "זה הספר האיטלקי", אמרה אמו.
 "הוא עושה עבודה טובה." - "כן", אמר ז'אק. ועמד לומר:
 "את יפה מאוד", ועצר בעדו. אמו היתה יפה בעיניו תמיד,
 אבל לומר לה זאת לא העז מעולם. לא שחשש שתתרגז עליו
 או שהיה לו ספק שהמחמאה תשמח אותה, אלא שהיה פורץ
 כך את הסייג הסמוי שראה אותה גדורה מאחוריו כל ימיה:
 רכה, מנומסת, ותרנית, סבילה אפילו, ועם זאת לא נכבשת
 לשום דבר ולשום אדם, מבודדת לה בתוך כבודות השמיצה
 שלה, בקשיי השפה שלה, יפה בלי ספק אבל כמעט לא
 מושגת, ודווקא בשעה שהיא מחייכת ולבו נכמר אליה - כן,
 כל ימיה, ועדיין היתה לה הארשת הנפחדת והנכנעת הזאת,
 ועם זאת מרוחקת, המבט הזה שהיה לה לפני שלושים שנה,
 כשראתה את אמה מכה את ז'אק בפרגול, ולא התערבה, היא
 שלא שלחה יד בילדיה מעולם ואפילו לא גערה בהם ממש,
 היא שלא היה כל ספק שהמכות האלה פוצעות גם אותה, אבל
 מאחר שעייפותה, דיבורה העילג וכבודה של אמה לא הניחו
 לה להתערב, עמדה מן הצד, סבלה בשקט ימים על ימים
 ושנים על שנים, סבלה גם את המכות שספגו ילדיה וגם את
 יום העבודה הקשה שלה עצמה בשירותם של זרים, את
 שטיפת הרצפות בכריעה על ברכיים, את החיים בלי גבר
 ובלי נחמה בתוך שיירי האוכל השמנוניים והכבסים
 המלוכלכים של זרים, את הימים המפרכים הארוכים
 החוברים זה לזה ומצטרפים לכלל חיים שבהיותם משוללים
 כל תקווה לא היתה בהם גם כל מרירות, חיים נבערים,
 עקשניים, חיים של השלמה עם כל המכאובים, גם שלה גם
 של זולתה. מעולם לא שמע אותה מתלוננת, לכל היותר
 אמרה שהיא עייפה או שהמותניים כואבים לה אחרי כביסה
 גדולה. מעולם לא שמע אותה אומרת מלה רעה על מישהו,

יהודה צמית

לאם

[א]

כמו סופת-רוח יקטל,
תמיד שמי ימים מרמזות לצפוק אל רגל
ושמים מרדחות להכין פורסות.

עציה נקלות ומצחצחות
כמו ערב פסח.

בלילה חשים את כל המכתבים
הנעלמים זה ליד זה.

כדי למדוד בהם
ארץ אצבע האלהים.

[ב]

אני רוצה ללכת בנדיבות
העמקות שבין התפוחיות.
אני רוצה לעמוד בשער
של שתיקתה.

אני רוצה להשפן
בנעים המחספסים של כאבה.

[ג]

היא שקטה אחי,
כהגר את השמאל,
תחת אגוד השירים.

שלא תראה במוחי, בפלחמה,
תחת אגוד השירים
באמת העלומות.

הדלת האחת והיחידה

היא יצאה בדלת האחת והיחידה
שדרכה יוצאים כל הפתחים מן העולם.
זו אותה הדלת האחת והיחידה
שדרכה נכנסים לעולם.

ושם משפחתה התוש
כמו של כלם:
זכרונה לברכה.

שמה הפלא מעכשו ועד לתחית הפתחים:
פרידה זכרונה לברכה.

יום שנה ראשון

יום שנה ראשון לאפי הרחק מירושלים
בין האיים הירקנים של קנדה המערבית.
מים שוכחים ומים זוכרים
מתערבבים ליד החוף,
באות ושפל גם הם המשך זה לזה
המשך וחי נצח.
נשר חג מצל. כמו נשמה בודדת
ואפי לא ראתה נשר בתייה.

כאן מתחת לרבוא עצים ורבוא עננים,
שתברו לי למנוח, אני אומר קדיש.
אפשר לומר קדיש בכל מקום ואפשר לומר
גם אחרי תחית הפתחים,
גם אם תשוב אפי שוב מולי ליד השלחן,
כפרפה וקטנה, אוסיף לכבות את מוטה
מול עיניה ולומר קדיש באוזניה.

כשצ'לצל בשבע השעון המעודד, מצאתי את הקפה בחלב עטוף
פיסות פלאגל-בידי אמי, שמצאה פנאי, בחמש בבוקר, לצייד לי
ציד קטן מעודד במקום נשיקתה ולדג'ח אורח לצד הספל.
בענייחתי אני ודאה שוב כמה מצידים אלה: אנייה הנשאה
את אלק'ד הקטן שטראה כגוס ליד מנאט ענקי וצ'לו בשכילו;
פיל בשם ג'ום הנשא על גבו את ידידו, נמלה שנקראה בשם
החמוד נסטרין; סוס-אוד קטן, שלא רצה לגמור את המרק;
אפוחה בעל חזות רבנית מעודפלת המשחק עם אריה. באותם
ימים סעודתי לבדי לפני תצלומה של אמא. שגם אותו הניחה
סמוך לספל כדי לארח לי לחברה.

על השולחן הניחה תמיד את צלוחתו של בנה הנפקד.
ויתר-על-כן, ביום-הולדתו אף הגישה לו, לנפקד, את נחתי
הבשר המשוכחים ביותר שמה על צלוחתו, ולפניה הניחה את
תצלומי בצידוף פרחים. לקינות, ביום-הולדתו, הניחה על
צלחת הנפקד את פרסתה הראשונה של עוגת-השקדים, תמיד
אותה עוגה, משום שהייתה חביבה עלי בילדותי. אזי מזגה ידה
הודעת יין-סאמס לכוסו של הנפקד, תמיד אותו יין עצמו.
היא אכלה בודמיה לצד בעלה והביטה בתצלומי.

חמו ותשלמו השוטטויות ללא-מטרה לפני חלונות-האווה
של ויסחה. כדי שתרגיש בנה אימצתי במחיצתה גינתי-מזרח
טהורים. אולי אף אידע שאכלנו בגניבה אנטי-כסנה מלוחים
ברחוב, כשני חברה ים-תיכוניים שאהבתם אינה זקוקה
לשיחה מבריקה או למשחק-יחוס ושיכולים להיות קצת-נרפים
ביתר ולשוך רגליהם בחברתה. כמה מזה התעייפה מהליכה.
כבר אז הייתה לה ההליכה האטית כמצעד אבן, ראשית מותה.

פעם אחת, במהלך
ביקורה, רקחה לי, מעשה-טידוף, יחור ממאה צנצנות של
מרקחת ומדמניות, כדי להיות בטוחה שלא אחסר ובר-
מחיקה כשהיטע. במהלך ביקוריה אצלי לא רצתה אלא לבשל
ולבשל בשפע ולאחר-מכן, לבדשה ומקושטה כמלכה
מנשמת, חגורת מוחר, גאה ואטית יחור מספית-מלחמה
באת-דורסות, לצאת את-הצהריים עם הבן, לאט, כאה
וכיאות.

מרת כהנא

נחמתי היחידה, בעלותי לחודי, היתה אמא, שתבא לתת לי נשיקה
כשאנייה במיטה. אבל הלילה טוב הזה היה כה קצר, היא כל כך מיהרה
לדעת, שאחרי רגע שבו שמעתי אותה עולה, ושל אחרי היתה חולפת
בפרחוד בעל הדלת הכפולה איחשת שמלודגן שלה, כחולת המלמלה,
ששני גילי קש קלועים תלויים עליה, אחרי רגע היה לי רגע כואב. הוא
בישר את הרגע שיבא אחרי, כשתעזוב אותי ותדך בחורה. עוד
שקיוחתי שהלילה טוב הזה, שבה אהבתי, יתמהמה לבוא ככל האפשר,
ותאריך האתנחתא שבה אמא עדיין לא באה. לפעמים, אחרי שנישקה
אותי, משפתחה את הדלת לצאת, השתוקקתי לקרוא לה שתחזור, להגיד
לה "תגי לי עוד נשיקה אחת", אבל ידעתי שמיד ירבו פניה, כי הויתור
שויתרה לעצבנות ולעצבות שלי בעלותה לנשק אותי, בתיתה לי נשיקה
שלוחה זו, הבעים את אבי, שבעיניו היו טקסים אלו אויליים, והיתה
רצה לנסות ולגמול אותי מן הצורך, מן ההרגל הזה, על אחת כמה וכמה
שלא לפתח הרגל לבקש ממנה, כשעמדה כבר על סף הדלת, עוד נשיקה
אחת. ואומנם מראה פניה הוועפים הרס את כל הרועע שהביאה עלי לפני
רגע בהרכינה מעל מיטתי את פניה האהבים, ובהושיטה לי אותם כמו
לחם הקודש, בהתייחסות של שלום ושלוחה, כששפתי מרצצות את
נחמתה בשורחם האת היכולת לישון. אבל אותם ערכים, כשאנא
נשארה ככלות הכל זמן כה מעט בחודי, היו עוד מתוקים בהשוואה
לערכים שבהם באו אחרים לארוחת ערב ומשום כך לא עלזה להגיד לי
לילה טוב.

22 קלגה הזמן האלז

232 א 1105 קואמה

אהבת אמו

אמו אהבתו. כל עולם האדם
הרדוף חיי סכנה. ואמו אהבתו
ובמות אמו השאירה סביב גיחו
מסוה עננים. ענני אהבה, ולחם - דמה הולם.

נהי כי בבהה הבדידות הבנות וזה מסביב גיחו -
ישרן מחורו ובחור-סכין גרע את כל שריון ענניו.
הם נמלו, נבלו, ואז חמשי מפבל ומפחד-אב,
גער נמשל המאבקות, ולאשר תהיה נתן לה נע.

אולם אך מצא רעית-אהבים ובית-אהבה וקיים עבדות
למען יבעל את רוחה ותפסה, למען יברו, למען ישכח -
מלשכ אהבת-אמו לשחזר מחלכות מערתה הפחדה,
אל נפש-בנה ואל בית-בנה שוכה, שוב ועטה והשתפחה.

אחוב ועבש וחול פוררו יסוד בית-האהבה מתחת.
הוא תרס-נפל בטרים בעליו בו וע גברתו חנן.
שיחי-קוצים פלשו סביבו ועצים בעפל אמלים כפוחה,
צצו סביבו לבלי-עבר, קברו את מלשכו עד הנג.

הוא תפס אז קרדם ורין לכרתם, אך ומלוחות וחלוחות רוחות לענה
מלשוחות מרעלות לאט או חלשית לקראתו היער שבו ספר.
ועת כי עלה על גל לצפוח פני-עולם האדם, אחריו וחלה
כל אותה לכוחו, עד כי בלי-תקנה אל חורו - אל אחרון בודלו הפור.

21 ערבאים

הזרן האטאס

איטאן קאאוויל

בשעה שעברתי בשער ונשאתי עיני לעבר החווילה שלנו, הייתי בטוח שאראה אותו שם. קוזימו ניצב על ענף גבוה של עץ תות, קרוב מאוד לאחד-נחלון של חדר אימנו. - קוזימו! - קראתי לו, אך בקול עצום. הוא רמו לי בידו, בתנועה שפירושה היה בריבזמן שאימא התאוששה במקצת, אולם מצבה עדיין חמור, ושבעלה, אך בשקט-בשקט.

החדר היה נתון באפלולית. אימא, ששכבה במיטה וערימה של כריות חמכה גבוה את כתפיה, נראתה גדולה יותר מכפי שראינו אותה מעודנו. סביבה היו רק כמה מנשות הבית. באטיסטה עדיין לא הגיעה, כי הרוח, בעלה, שאמור היה להתלחח אליה, התעכב בגלל הבציר. בצל שמילא את החדר, בלט החלון הפתוח שבמסגרתו ניראה קוזימו, הניצב ללא-ניע על ענף האילן.

רכנתי לנשק את ידה של אימנו. מיד הכירה אותי והעבירה את ידה על ראשי. - הו, הגעת, ביאגיו... - דיברה בקול לחש, בשעה שהקצרת לא לחצה מדי על חזה, אך דיברה בשסוף ובאופן נבון מאוד. אולם מה שבלט לעיני מיד, היתה העובדה שפנתה באותו אופן עצמו אלי ואל קוזימו, כאילו היה אף הוא למראשות מיטתה. וקוזימו, מהעץ, היה עונה לה.

- זה כבר זמן רב שלקחתי את התרופה, קוזימו?

- לא, עברו רק דקות אחדות, אימא, שתחכה מעט עד שתיקח ממנה שוב, כי עכשיו היא לא תוכל להועיל לה.

פעם אחת אמרה: - קוזימו, תן לי פלח תפוח, - ואני הייתי כולי מלא פליאה. אולם תמוהני גבר יותר כאשר ראיתי שקוזימו מרשים לתוך החדר, מבעד לחלון, משהו הדומה לצלצל, בעזרתו הוא נוטל פלח תפוח מעל לאיזו סגנית, ומשיט אותו עד לתוך ידה של אימנו.

הבנתני כי לצורך כל הדברים הקטנים הללו, היא מעדיפה לפנות אליו. - קוזימו, תן לי את הרדיד.

והוא, עם הצלצל, היה מחפש בין כל הבגדים שהוטלו על גבי הכורסה,
מרים את הרדיד והיה מגיש לה. - הנה, אימא.
- תודה, בני.

תמיד דיברה אליו כאילו היה רחוק ממנה רק צעדים ספורים, אולם נוכחתי
לדעת שמעולם לא ביקשה ממנו דבר שהוא לא יצליח לעשותו מהעץ.
במקרים כאלה פנתה אלי או אל הנשים.
בלילה אימא לא הייתה נרדמת. קוזימו היה נשאר לשמור עליה מעל העץ,
ועששית חלילה לידו על הענף, כדי שהיא תראה אותו גם בחושך.
בבוקר היה הרגע הגרוע ביותר לקצרת. המזור היחיד שיכולנו להעניק
לה, היה לנסות לבדר את רוחה, וקוזימו היה מגן לה בחליל מבנינות קלות,
או שהיה מחקה את זמרת הציפורים, או היה תופס פרפרים ומפריח אותם,
אתרייכן, שיתעופפו בחזרה, או שהיה פורש זרים של פרחי ויסטריה.
בא יום שמש, קוזימו נטל מעל העץ קערה, והלל להפריח בועות סבון,
והיה נושף אותן אל תוך החלון, לעבר מיטת החולה. אימא ראתה את צבעי
הקשת המעופפים והממלאים את החזר, ואמרה: - הו, איזה מין משחק אתם
משחקים! - ונדמה שזה היה כמו בימים שהיינו ילדים ותמיד מצאה משהו
כנגד המשחקים שלנו, שנידאו לה הבלותיים וילדותיים מדי. אך עכשיו,
אולי בפעם הראשונה, נהנתה ממשחק שלנו. בועות הסבון היו מגיעות עד
לפניה והיא, בשימתה, הייתה מפוצצת אותן, מחייכת. בועה אחת הגיעה עד
לשפתיה ונשארה שלמה. נרכנו עליה. קוזימו הפיל את הקערה. היא הייתה
מתה.

רומן גארי מ'ג'ן הנטלה עם שחר

תמיד ידעתי שפרשת האהבה שלי תבוא
אל קיצה המר בגלל הבדלי הגיל ביני לבין אמי, וכי היא
תסתלק ראשונה. אלא שעדיין לא האמנתי שקץ זה יגיע לפני
הצדק. לא יכולתי להאמין שאמי תמות לפני שיהיה סיפק בידי
להטיל את מלא כובד משקלי על כפות המאזניים. להשיב
לעולם את שחיהמשקל שהופר, ולהפגין לעין-כל את והגינות
המתחת בשורש הדברים.

מכתבי אמי הראשונים הגיעו אלי לאנגליה. הם נשלחו
בחשאי לידידה בשווייץ ומשם ללונדון. על פי כותבתו
של הגנרל דה-גול. פתקים קטנים. בני כמה שורות. שנרשמו
לרוב בעיפרון ולא נשאו תאריך. עד שובי לניצח. כעבור
שלוש חצי שנים. זמן מעט לפני הניצחון. היו מכתבים אלה.
נטולי זמן. צצים כאילו עלו מנבי הנצח. ומלחים אותי
באמנות בכל נודי. במשך שלוש חצי שנים הפיחה רוחה
בנשמת. תתמכתי על ידי כוחרצון עז משלי: מבעד
לסבורי נמסך לתוכי דם אשר הפיח בלבי רוח-קרב
בני.

יקירי, נפרדנו לפני שנים כה רבות. ואני מקווה כי והתגלת
לפרידה זו. כיוון שלא לעולם אחיה עמך על פני האדמה
הואת זכור. כי תמיד האמנתי בך. אני מקווה שבשובך.
כאשר יחזור לך הכל. תבין וחסלה לי. לא יכולתי לנהוג
אחרת.

במלון מרמון לא קידם איש את פני. אלה שנשאלו זכרו
במעורפל גברת בת-רוסיה אשר ניהלה את המלון לפני שנים
רבות. אך הם לא ראוה. ידידי עזבו את המקום. אמי מתה
שלוש חצי שנים לפני כן. שבועות מספר לאחר שהגעתי
לאנגליה. אך בדעתה מה חלש אני, וכי לא אוכל לעמוד על
רגלי ולהילחם בלי עזרתה כיאה לצרפתי אמיתי ערכה אח
תוכניתה.

ימים האחרונים לפני מותה. כתבה כמאתיים וחמישים
מכתבים אשר שלחה לידידתה בשווייץ. אסור היה לי לדעת
כי לא תוכל עוד לסעדני — המכתבים חסרי התאריך נועדו
להישלח אלי בזמנים קצובים. מן הסתם תיכננה זאת. באהבה
מרובה. כשהבתני על פניה אותה בת שחוק תמימה
וערמומית ברגעי פרידתנו בבית החולים.

וכך הוספתי לינוק מכוונה ועז-רוחה. להם הייתי זקוק
כל כך. עד יום הניצחון. מזה שלוש חצי שנים לאחר מותה
הוסיף חבל-הטבור למלא את תפקידו.
תכל נגמר.